آہ افسوس آج صید حرم
ہو گئے رنگین شامیون کے شکار

جن کی خاطر بنا ہے ارض وسما
دو جہان چشم مین ہے انکی تار
خاک و خون مین پڑا ہے میرا لال
کہتی ہین فاطمہ پکار پکار

بدن نازنین پہ اس کے آج
لگے تیغ ستم کے وار پہ وار
ہوئے وہ گیسو برچھی کے جھبا
جن کو دھوتی تھی مین سنوار سنوار

آج میدان کربلا کے بیچ
گھر کا گھر ان کا ہو گیا مسمار
ہاتھ سے باغیون کے اب ہیہات
لٹ گیا دین کے باغ کا گلزار

آج بیکس ہین اہل بیت تمام
نہین کوئی انھون کا یاور و یار
رو رو کہتے ہین وہ بچارے اب
کیا ہوا آج دین کا سالار

جسکے مرنے سے ہم سبھی بیکس
ہو گئے سب طرح سے اور ناچار
چلے جاتے ہین اشترون پہ سبھی
قید مین شامیون کے زار و نزار

جسکا خادم تھا جبرئیل امین
گھیرے جاتے ہین انکو یون
حیف صد حیف آج طوق گران
عابدین کے ہوا گلے کا ہار

اور وہ پا برہنہ جاتا ہے
آج اس دشت مین جو ہے پرخار
تشنہ اب پیچھے کو صد افسوس
ہاتھ مین دی ہے اشترون کی مہار

ہاے اس بیکسی و غربت مین
کون انکا ہے مونس و غمخوار
طعن و تشنیع سے بعین ہر دم
کرتے جاتے ہین اسکے دل کو فگار

باپ کے غم مین ہے وہ اتنا غرق
نہین رونے سوا اسے سروکار
دن اسے چین ہے نہ شب آرام
یونہین گذرے ہے اسکو لیل و نہار

تاب آگے نہین ہے سننے کی
خون اشکو نسے روتے ہین حضار

سودا اب تعزیے مین اسکے تو
عمر طبعی تلک ہو ماتم دار

مرثیہ مسدس حضرت امام در زبان پنجاب مع دوہرہ

کوکدی زینب پیٹے سر لوٹنا دے جھنڈ کھپا دن
تجھ جیہا اک پیر گنوان کر کسنون نکیہ دکھلا دن

www.emarsiya.com

پیندی نوں لے جان دے ناہیں گنوں ڈھونڈیں جا ڈِٹھا
جان وسا تو جھبی گبھرو دتی کسنوں تیج مسکاون

بیر اتیندی حال دی ہن گبھر کب پائے
اُٹھتی جیسنوں جیبے اٹھی پھیر نہ آئے

ردس تو جاندا تو ہن بیر انجھ نوں جائے مناوے
پھر تو سانوں جو کمندا ای کل اس دبیں روہاندے
ہٹ پیروں میں پی کی تیندی ہندی جیہوں گل لاندے
ان گلاں میں کھلکے دے مینوں باس لہو دی آندے

ہن مناون آوندی رس جائے جس کھٹا تو
کیا جانے گت ہوئی دھپ ہوا اُت جھا تو

ساڈی کول پھر اور ریوں بچھڑی ہو جائے
کنوں وچ اس کل دے ہوندی موت نہ سانوں آئے
کس گن چھانڈ گیا وہ مینوں جس دے توں نا جائے
اُس دکھیا نوں کی سمجھاواں سمجھے کب سمجھائے

تند اوسنوں بھایا کیکر ہن سمجھائے نو
سائیں جسدا میٹھا پھیر کمہ پھر ناد کھلائے

شہ ہویا جب تیں چھداتی وہ گھڑی کلمندے
واہ تو تیندی جنگل دی وچ یوں توں رہندے
کاش لکھے نوں تجھ توندی میں اتی جگر سہندے
اصغر نوں لے گود میں بانو ردرہن یوں کہندے

کون ستم دی میٹھ وچ جھے پولے ہو تو
بیٹھے نفغ نوں روندے پوچھی تہ سی کھو

تیر تیندی لو وچ بیرا چین دلاندا کھوندے
لب لب اپنی کل میں میندی برچھی میکا چھوندے
کھل کھیلونے چھد گرا اپنی بیویو کہہ روندے
سوتی نوں میں جوں جوں چھیکوں توں توں بیکل ہوندے

میدا وندے کی اٹھی بن دے جوں پنکھ
پھرک پھرک تھک جال وچ بیٹھیں نیکہ پنکھ

تیندی کھاطر آج سکینہ پیٹ پیٹ سر روئے
اکھو تو وہ دکھیا رو رو کیکر چیندنہ کھوئے
بانو دے بہلائے بھائی بیکل نیند نہ سوئے
جسدا بابا دشت بلا وچ ذبح پیاسا ہوئے

ہے دکھ تیندی مرن وابجالے میندی نال
دو جے ساڈے میر پیا نیزا دا جنجال

تیر تھا جو نیکا جیہا اصغر تیندا پیارا
اکبر دی کل کی انکھوں میں اسماسیس اتارا
اُس نوں بھی گود دی وچ تیندی بیاسا تیروں مارا
کس کس نوں میں رو داں شالا مارا کنبا سارا

دل نوں اپنے پھایا ہائے بے وہ لوگ
ہک ہک ٹکڑے جو بانٹے جسم نہ کتتی لوگ

مینڈھے نال اصغر دی مین بول یہ بولا کری ﴿
گرم نہیں کیوں چھاتی تیندی وچ کیوں ہے سردی
کیوں اکھیں مین تیندی مندی مین مکھ پہ کیوں گردی
کندی ادبیہ درد گرا در ٹھنڈی سانسیں بھردی

بیٹو سانوں لے گیا چکا جیہا نال تو
ہتھوں وچ پل مارتے بلا کسا تیں لال تو

جاندی مین جو کافر لینگے عہد نبی دا کینا
بچی تیندی پالدی سیکر مزدوری دا سینا
چھڈ نی دبندی کاہی تینو بیرا شہر مدینہ
عمر دا ابی کٹ جاندا داں یوں بھی سال مہینا

یہ تو قصہ نہ دیکھ دی اس بن اسے بیر
اکبر دی گل ہو جیہڑے حلق اصغر دی تیر

اک وطن ڈلاکی سر کٹے کربل وچ بکا یا
ہک ہک تنے اوپر اپنی جو بردا پھل لایا
دریایاں بہتا تھا پھیر پانی نا دتوا یا
ہر پیاری دا ہیں اسانو بہ بھی یہ دکھلایا

سائیں جندی بیٹھکر گندے سے ہتھے دکھ سکھ
سواری تیں جلم دی کٹ سٹ گئے دے رکھ

موت سے ہینوں نال جو تیندی ہو جاندا منہ پھیرا
دب گیا پانی زمین جب پیا روندا بیرا
سادا ابھی یہ جگ جاندا بیرا عمر دا جیرا
جالے گے وطن نوں سونا دکھو کیکر وسدا گھیرا

جگ دے وچ جو دم ہوش تھی انکھوں موت لئے
زینب یہ کچھ دیکھکر وطن نوں جیوندی جائے

لاڈلا اپنی اما دا تو بیودا اپنی پیارا
بناندی تو جگ اجیاری انکھیاں دا تھا مارا
نانا تیندا دیکھ کے مکھ نوں جاندا تھا بلھارا
کس پاپی نے مار کے تینوں جگ کیتا اندھیارا

چڑھ چھاتی یہ گل تیری خنجر دینا پھیر
کسی نہ پوچھا کی ہوا ایسا بیا اندھیر

میلا دیکھ کے رد رو ڈھونڈین جن نوں بی بی بہر
پھل سٹی یہ مرجھایا سا سر نیزے پہ دسدا
گتول مین جو فاطمہ لئے من کا چین ﴿
سو مقتول سے گیسو تیندی بہ چھی دی کر چھیا
مکھڑا تیندا اگل چھپا سو رہے دھپ میں کملا
ہن دیکھیں اس حال وچ اکھیں ہائے حسین

حاکم ہو جو منصف کوئی اندا کر تیرے جاوان | او ہو جہ جاء نوں تیندی کسنوں جاے دکھاوان
بے اوں جاوہن ہو تیندی سنو کوک سناوان | لاب نہیں نہ کچھ آکھن دسدا میتو لیچ لگاوان

کسنوں ایسی گوندی نیاز جکین تیرے آس
جائے نہ جیندی لوتھ دی کوئی بہوسی پاس

جب دنیا وچ رہانہ کوئی داد دیوں ہارا | تب کربل وچ بیر اینوں پیاسا تیروں مارا
ان لیا قہر بار اساڈا مار کے کنبا سارا | داد جو مانگے کو و کرے تسنوں یہی لیرا

کردی پھراں بن بھائیاں جو سالو داد
لوتھ لوں کاندھے ڈا کر نگر نگر فریاد

بہن تو ساوچھڑی بھائی یہ تینوں کی بھو یا او | جو تو مجھے چھاو بھرا دامائی اور بھر سویا
جانا تو سی یہ لال جو کیندا کاہی وچ ڈبو یا او | تن تیندا بے سیس پیا ہے سر نوں کنول کھویا

پچھدے ہون کبی گھڑی رو رو تیندی کول
نان جائے سے بھائیا صدکے تیندے بول

چھاڈ کے تینوں کنول جاواں ویرا تین کو کھوئی | غم دیچ تیندی جنم جنم ہن رو داگی ور روئی
تنہائی سے تیندی برچھی سا وی جگر چبھوئی | نا ہین کیدا ج ہے جگو وچ وقت بڑی داکوئی

ایسا تجھیر تقدر کا پیا سرگ دے ہاتھ
سر تیندا تن چھانڈ کے چلا ہے تیرے ساتھ

ہونا تیندی قسمت دا جو وطن دی وچ یہ ہونا | خاصی دا نہ کفن ملدا تو گا ڈھادھو تر جھونا
یاں تو پیا اساں نوں تیندی گور لگدی دادا نانا | مینو بھی ہن چھانڈ بھراوا ہیلو تیندی سونا

سکدے پچ تیندی بجایا کیتی تیندی رنگ
لیکر مجھڑے دکھ ہے جنم جنم دا سنگ

موت کا تیندی بہن نے دیکھا جات جطن نرالا | نے بھائی نوں کفن ملے نے بھاوج نوں نہ دسالا
الباقہر کسی دے سر پر دیکھا کئے ستالا | گوربنا تیندی بیٹھو گی کر جگدا منہ کالا

جھاڑ و تیندی گور دی کرو گی اپنے کیس نال
کہتی جادان چھانڈ کرے یہ یاں پردیس

مطلب زینب یوں سے کے تھی کرٹ کرٹ اپنا سینا | تیندی کھی مین تجھ بن ہوگا لیکر سادا جینا

www.emarsiya.com

لو ہو گرے واں مینہ جس جا پیندا گردی پینا — سو تیندی میں کول کرونگی پچھ اشہر مدینا

گرتے دی آسے نہیں ان گلاں دی تاب
سن ہوندا سن کن اے اہل حرم دا آب

گلاں نے زینب نے سودا جیوں دلاں کھویا — جن نے سنا یہ حال اس جگ میں کوئی نہ جیویا
ماہی نوں اعمال دی انگی مل ان نے ہویا — امر زش دا تخم یہ توں نے خاطر سب دی بویا

رہیو تو نت دین وچ احمد و آل بتول
دنیا میں سایہ تلے ان کے پھل اور پھول

مرثیہ مسدس دوہڑہ بند

جاؤ بھرے اے بنے قاسم تیری تیری گوندن ٹوٹے — سیس پتا کر لاوے لیکے توں بن سکھ مینہ [illegible]
نول بیاہی تجھ بن دیکھے نول بیاہی جیکو کھووے — جو تو صورت آن دکھاوے تو اب [illegible]

لوگ کہتے سب بنے یوں سنتے ہیں بات
چل بنرے مل بنری سے آج تخت کی رات

لو ہو میں رنگ کر بیاہ کے تیری زینب نوسا کھایا — کس ساعت میں باندھا سہرا جن نے سر کٹوایا
ماں تیری سر ٹنگ کے ہی ایسا جیورا مفت گنوایا — جو مر کر تو مجکو مرتا کیوں یہ تیرے دن [illegible] آیا

مجھ سا بیٹا بیاہ کے دن سر کو جب کٹوائے
مجھ سی دکھیا ماں تیری کیوں نہ پچھاڑیں کھائے

تیری لگن کے دن اے بنرے موت مشاطہ ہو کر آئی — جن نے کر یوں بنری کو ماتم میں تیری جلائی
کٹوائی تن باندھ کے کنگنا ہاتھ کی انگی آج کلائی — کیونکر منہ اب اسکو دکھاؤں تیری بنری کی جدائی

ارسی مصحف دیکھ کر توڑی اس کی آس
رووے گی جب تک ہے سانس تن کے پاس

کون ہے ایسا جو کوئی اب تن سے تیر اسیں لگا دے — ورنہ تیرا تیری بی بی کو رن سے لیجا کر دکھلاوے
ڈولے میرا جی تن میں ہلوا کے تجکو بٹھاوے — کب تک دیکھوں ہوگا یہ دیکھ کاش مجھے بھی موت آوے

بیٹا تھا یہ سنگار سب پل میں دیو گنوائے
چادر اوڑھے لگی بیٹھی سیس نوائے